

सामाजिक सुरक्षा र विपद जोखिम
व्यवस्थापनः विपद प्रतिकार्यत्मक
सामाजिक सुरक्षा

RAM K. GURUNG

Social protection and labor systems, policies, and programs help individuals and societies manage risk and volatility and protect them from poverty and destitution—through instruments that improve resilience, equity, and opportunity.

it identifies three interrelated goals for social protection:

Resilience for the vulnerable through insuring against the impact of drops in wellbeing from a range of shocks.

Equity for the poor through protecting against destitution and promoting equality of opportunity.

Opportunity for all through promoting human capital in children and adults and “connecting” men and women to more productive employment.

स्थानीय तहमा कार्यन्वयनको चुनौती

- आवश्यक योग्य जनशक्तिको कमि
- दस्तावेजीकरणमा ढिलाई
- सामाजिक सुरक्षा भत्ताको निम्न कभरेज, खास गरि बालपोषण अनुदानमा
- लाभग्राहीहरुलाई भुक्तानीमा झन्झट व्यहोर्नु परेको
- बलियो तथ्यांक को अभाव
- भत्ता बित्रन्म ढिलाई

स्थानीय तहमा कार्यन्वयनको चुनौती

- वडा र पालिका बीच उचित सहकारी तथा समन्वयको अभाव
- त्रुटीपूर्ण दस्तावेजीकरण
- संघीय बजेटलाई आफु अनुरूप प्रयोग गर्न कठिनाई (नीतिगत कठिनाई)

नीतिगत तहमा हामी के गर्न चाहन्छौ ?

- विपद प्रतिकार्यको लागि तयार गर्न, नेपालको सामाजिक सुरक्षा प्रणालीको पूर्वतयारी र मौजदा सामाजिक नगद स्थानान्तरणलाई लाई सुधार गर्ने
- नेपालमा सामाजिक सुरक्षा र विपद व्यवस्थापनमा काम गर्ने विकास साझेदारहरूलाई सजिलैसंग विपद प्रतिकार्य गर्नका लागि राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षा प्रणालीलाई परिचालन गर्न सशक्त बनाउने
- विपदमा संकटासन्न समूहहरूलाई राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षा प्रणाली मार्फत छिटो र सुरक्षित नगद राहत प्रदान गर्न श्रोतको परिचालनमा मद्दत गर्ने

मौजूदा खाडलहरू (GAPS)

- बारम्बार आइरहने विपदमा नगद स्थानान्तरणलाई कसरी कार्यन्वयन गर्ने ?
- उपयुक्त नीतिगत कार्यढाचाको अभाव
- विपद व्यवस्थापन र सामाजिक सुरक्षा बिचमा सम्पर्क नहुनु
- सामाजिक सुरक्षा र विपद व्यवस्थापनलाई जोड्न अन्तर-निकाय समन्वय र सहकार्य
- घरधुरी र सामुदायिक उत्थानशीलताको लागि जोखिम सुचित कार्यक्रमको अभाव
- विपद प्रति संकटासन्न घरधुरी पहिचानको लागि सुचना प्रणाली
- समयमै प्रतिकार्य गर्न सुनिश्चित गर्न Funding mechanism को अभाव .

अब के गर्ने त?

- मौजूदा नीतिगत कठिनाईहरूले गर्दा सामाजिक सुरक्षा र विपद व्यवस्थापनलाई प्रतिकार्यको समयमा जोड्न सकिएको छैन त्यसको लागि व्यापक नीतिगत सुधारको आवश्यकता रहेको-स्थानीय तह
- नीति निर्माताहरूसंग यसको लागि पैरवी गर्न पर्ने आवश्यकता- कार्यन्वयन गर्ने निकाय संग होइन - सामाजिक सुरक्षा राजनैतिक मूद्दा पनि भएकोले यो पक्षलाई पनि समिक्षा गर्नु पर्ने

अब के गर्ने त?

- बलियो database management system को स्थापना र सो सम्बन्धि उपयुक्त तालिमहरु.
- गरिब घरधुरीहरुको database तयारी .
- स्थानीय तहमा विपद सुचित तालिम प्राप्त जनशक्ति
- जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रहरु (NDRRMA) संग समन्वय र सहकार्य

अब के गर्ने त?

- सामाजिक सुरक्षालाई जोड्दै एउटा स्पष्ट परिचालन निर्देशिका सहित आकस्मिक कोष स्थानीय तहमा हुनु पर्ने. ??

अब के गर्ने त?

- मौजूदा सामाजिक सुरक्षाका नीतिहरूले अहिले सम्म SRSP लाई चिन्दैन, यदि DRR लाई सामाजिक सुरक्षा संग जोडने हो भने विद्यमान नीतिहरूलाई परिमार्जित गर्न पर्ने वा नया नीति नै बनाउन पर्ने देखिन्छ (राष्ट्रिय विपद व्यवस्थापन नीति २०१८: ७.३८ - सामाजिक सुरक्षा र ७.४२मा Forecast based preparedness and response plan)- यसलाई अगाडी बढाउनु पर्ने .
- सामाजिक सुरक्षा नीतिगत कार्यका - स्पष्ट कोशेढंगा र सूचकहरू-विपद प्रतिकार्यलाई जोड्दै

अब के गर्ने त?

- पाकिस्तान र फिलिपिन्स जस्तै गरिब घरधरी हरुको उत्थानशीलता बढाउने विपद सचिब र विपदको बेला मा त्यसलाई scale up गर्न सकिने कार्यक्रम – राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षा प्रणालीलाई जोड्ने
- सामाजिक सुरक्षा र विपद व्यवस्थापन जोड्ने अन्तर निकाय सहकार्य र समन्वय
- Risk & shock responsive financing को स्थापना
- बलियो database प्रणालीको स्थापना गर्ने र social registry लाई बढाउने
- NDRRMA सामाजिक सुरक्षा र विपद व्यवस्थापनलाई सहजीकरण गर्न एउटा छुट्टै सेल को स्थापना

धन्यवाद

The image features a solid blue background. In the center, the Hindi word 'धन्यवाद' (Dhanyavaad) is written in a clean, white, sans-serif font. To the right of the text, there are several parallel white lines of varying lengths and thicknesses, all slanted upwards from left to right, creating a dynamic, modern graphic element.